

יום חמישי ט' בשבט תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

ניתן להפיץ לזיכוי הרבים תחת השם 'נר שמואל' בלבד

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יבמות - קי"ז

1. אשה הנאמנת להעיד שמת בעלה, האם נוטלת אף כתובתה על פיה?
 בית הלל - לא טטול כתובתה כיון שהקילו לה להנשא משום עיגונא, אבל להוציא ממון צריך ע"פ שנים.
 בית שמאי - תטול. ואמרו לב"ה: התרתם ערוה חמורה, ולא נתיר ממון הקל...
 ענו בית הלל: מצינו שאין אחי הבעל נכנסים לנחלתו על פיה.
 ענו בית שמאי: מנוסח הכתובה נלמד 'אם תנשאי לאחר תטלי מה שכתוב ליכי' משמע שתולה גביית הכתובה בהיתרה לאדם אחר. [והודו ב"ה לב"ש]
2. רב חסדא: כשמתייבמת על פיה, בעלה נכנס לנחלת המת. מה הטעם?
 אם דרשו מנוסח הכתובה שתטול כתובתה, ודאי שדורשים מנוסח הפסוק 'יקום על שם אחיו' והרי קם.
3. רב נחמן: 'מת בעלי התירוני להנשא' - מותרת להנשא ומקבלת כתובתה. אבל 'מת בעלי תנו לי כתובתי' - אף להנשא אסורה. כיון שבאה להוציא ממון ולכך צריך שנים. באלו אופנים נסתפקו אם נאמנת?
 א. 'התירוני להנשא ותנו לי כתובתי' - האם נחשב שבאה להוציא ממון, או שכל מה שיש לאדם לומר, אומר בבי"ד ועיקר ביאתה לצורך נישואין.
 ב. [את"ל] 'תנו לי כתובתי והתירוני להנשא' - האם כשהקדימה כתובתה ודאי לצורך כך באה, או שיתכן שהיתה סבורה שהכתובה מתירתה. תיקו.
4. אלו חמש נשים אינן נאמנות להעיד שמת בעלה כיון ששונאות אותה ומתכוונות לקלקלה?
 א. חמותה שחוששת שבעתיד 'זו תירש את כל עמלי', ב. בת חמותה 'זו עתידה לרשת את אבי ואמי', ג. צרתה, ד. אשת היבם, חוששת שתהיה צרתה.
 ה. בת בעלה 'זו באה במקום אמי אוכלת כל עמלה'. אבל כשמעידות על כשרות הגט נאמנות כיון שהכתב מוכיח.
5. מה הדין בבת חמיה שאינה בת חמותה?
 צרדי הספק: אם הטעם בבת חמותה, שממשיכה את שנת האמא, כאן נאמנת. אם הטעם 'שתאכל את עמל אמי' אף כאן 'תאכל את עמל בית אבי'.
 רצו להוכיח מכך ששנינו רק חמש ונדחה: יתכן שכלולה בבת חמותה.
6. ר' יהודה שנה שבע - שהוסיף: אשת אביה, והכלה. אמרו לו: אשת אב - בכלל בת הבעל, כלה - בכלל חמותה. ואין צורך לשנותן, במה נחלקו?
 ר' יהודה: הטעם בשניהם שונה בשלמא חמות שונאת כלתה, 'שתאכל עמלי' וכן בת הבעל לאשת האב כיון שתאכל עמל אמי אבל הפוך מדוע תנשא.
 אלא שנאתם מטעם אחר - כלה שונאת חמותה כיון שמגלה לבנה כל דבר גנאי שהכלה עשתה, ואשת אב שונאת בת הבעל, כיון שמגלה לאביה כל גנאי שבאשתו. ע"כ צריך למנותן בנפרד.
 רבנן עונים: 'כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם'. וממילא שנאת הכלה כבר למדנו בשנאת חמותה. וכן אשת אביה בכלל בת הבעל.
 רבי יהודה דוחה: הפסוק הזה עוסק בדברי תורה: [רש"י: לפי פנים ולב שאתה נותן לתורה לבך עומד לך להעמיד גירסא אם יגעת בה תמצא וכו']
 עוד למדנו - 'אם אחי בעלה' שעלולה להיות חמותה במקרה של יבום, האם מעלה בדעתה שתיפול ליבום ושונאת אותה מעתה - ולא נפשט.
7. אלו דינים למדנו במשנתנו על מקרים שעדים מכחישים זה את זה, [עם ביאורי הגמרא]?
 א. עד אומר מת, והתירוה להנשא, ובא אחד ואמר לא מת - לא תצא מהיתרה הראשון. כיון שהראשון נחשב כשנים, ואין אחד יכול להכחיש שנים.
 ב. עד אומר מת ואח"כ שנים אומרים לא מת, אף על פי שנשאת - תצא. החידוש בזה -
 א. מדובר שהאחרונים פסולי עדות ואעפ"כ בכוחם לבטל את הראשון, וכדעת רבי נחמיה שבמקום שהאמינה תורה לעד אחד, אף פסולים נאמנים והולכים אחר רוב הדעות.
 ב. באופן אחר אליבא דר' נחמיה - במקרה שבא עד כשר בתחילה אפילו יבואו אח"כ מאה נשים אינן יכולות לבטל עדותו [כמו בדין א'] וכאן מדובר שבא בתחילה עד פסול [כגון אשה], באופן כזה אם באו אח"כ שני פסולים אחרים עדות הראשונה בטלה.
 ג. שנים אומרים מת ועד אומר לא מת, אע"פ שלא נשאת - תנשא לכתחילה - כאן באו לחדש שהולכים כר' נחמיה אחר רוב דעות אף לקולא.